

Verwijsprotocol

Vereniging van Verpleegkundig
Babyconsulenten Nederland

Inhoudsopgave

Inleiding	Blz. 2
Beroepsprofiel van DeBabyconsulent®	Blz. 3 - 6
Verwijscriteria & interventies	Blz. 7
Stroomdiagram verwijzing naar DeBabyconsulent®	Blz. 8
Verwijzingsformulier voor de professional naar DeBabyconsulent®	Blz. 9
Verslag van DeBabyconsulent® naar de verwijzende professional	Blz. 10

Inleiding

Om de zorg van de Babyconsulent meer bekendheid te geven onder zorgprofessionals heeft de Vereniging van Verpleegkundig Babyconsulenten Nederland een indicatieprotocol opgesteld die landelijk toepasbaar is. Dit was naar aanleiding van een tevredenheidsonderzoek onder ouders die de zorg van een babyconsulent hebben ervaren.

Doelstelling

Dit verwijsprotocol heeft als doel om voor collega's in de ouder en kindzorg inzichtelijk te maken wat het werk van een Babyconsulent inhoudt en wanneer een verwijzing plaats kan vinden. Tevens bedoeld om de samenwerking te bevorderen met eerste- en tweedelijns zorgaanbieders om daarmee zoveel mogelijk ouders en baby's de zorg te kunnen bieden die zij nodig hebben. Efficiënt samenwerken leidt tot "zuinige en zinnige zorg"

Consult

Als in dit verwijzingsprotocol wordt gesproken over een consult dan bedoelen wij hiermee het contact tussen een zorgvrager en de Babyconsulent.

Beroepsprofiel van DeBabyconsulent®

DeBabyconsulent®

De babyconsulent is een gespecialiseerd verpleegkundige die als zelfstandige werkzaam is tussen de eerstelijns - en tweedelijns gezondheidszorg. Naast haar initiële beroepsopleiding tot Verpleegkundige en specialisatie (Kinderverpleegkunde, Obstetrie&Gynaecologie of Jeugdgezondheidszorg) heeft zij de vervolgopleiding tot babyconsulent gevolgd. Tevens is zij in het bezit van ruime en recente werkervaring met baby's en ouders en een HBO werk en denkniveau.

Het terrein van DeBabyconsulent®

Indien standaard en reguliere adviezen (bijvoorbeeld van consultatiebureau of huisarts) onvoldoende verandering teweeg brengen kan er worden doorverwezen naar de babyconsulent. Ouders kunnen ook rechtstreeks de hulp van de babyconsulent inschakelen. De babyconsulent streeft er naar om in de thuissituatie handvaten aan de ouder te geven en interventies toe te passen waardoor de interactie tussen ouder en kind verbetert, de ouder zich weer vertrouwd voelt met de zorg en het probleemgedrag van de baby significant afneemt.

Zorg aan huis

De babyconsulent komt bij voorkeur bij de ouders thuis. Ouders en baby zijn in hun eigen omgeving vaak het meest in hun gewone doen, dit biedt de babyconsulent een goede mogelijkheid tot verpleegkundige observatie. Vanuit deze eigen omgeving kan er ook gelijk ingespeeld worden op vragen of interventies ingezet worden. Voor zowel ouder als kind heeft de babyconsulent een specifieke verantwoordelijkheid, zij neemt kennis van ieders draagkracht en draaglast. Draagkracht en draaglast onder woorden brengen kan het kind niet en is voor veel ouders heel moeilijk te benoemen.

Kenmerken van de zorgvrager

De zorgvrager is primair het kind in de leeftijd van 0 – 18 maanden. In het eerste levensjaar maakt een kind een enorme ontwikkeling door. Een verstoring van deze ontwikkeling, zowel op somatisch, psychisch als emotioneel vlak kan grote gevolgen hebben voor de toekomst van het kind. Onlosmakelijk verbonden met het kind is de ouder en daarmee de tweede zorgvrager waarmee de babyconsulent te maken krijgt. Ouders van een baby bevinden zich in een kwetsbare situatie. Door overmatig huilgedrag is hun vertrouwen in hun ouderschap vaak afgenomen. Slaapgebrek en hormonale disbalans spelen hierbij ook een grote rol. In de praktijk van de babyconsulent worden allerlei ouders begeleid met uiteenlopende hulpvragen.

Toch zijn er vier groepen zorgvragers die relatief vaak voorkomen:

- De onrustige, slecht slapende en/of veel huilende baby's
- Te vroeg geboren baby's
- Ouder(s) met psychosociale problematiek
- Ouder(s) die de theoretische kennis, niet praktisch kunnen toepassen

Methodische zorgverlening van de babyconsulent

- Zorgvragen inventariseren en vaststellen aan de hand van een anamnese
- Plannen van zorg is tweeledig. Het maken van een afspraak naar aanleiding van de anamnese en de hulpvraag staat in deze fase centraal. Daarnaast vindt de voorbereiding van de babyconsulent op het consult plaats.
- Uitvoeren van zorg: tijdens het huisbezoek staan de problemen en de hulpvraag van de ouder centraal. Er wordt een (verpleeg)plan gemaakt waarin onderscheid wordt gemaakt tussen wat de ouders weten en reeds kunnen en wat hen nog kan worden aangeleerd. Er worden SMART-doelen gesteld (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) en met de ouders besproken.
- Evalueren van zorg: Na het huisbezoek zeer frequent contact tussen het gezin en de babyconsulent, meestal per mail en telefoon. Deze korte lijnen zijn noodzakelijk om ouders de nodige steun in de rug te geven, om ingezette interventies te evalueren, om ouders te coachen en om snel te kunnen anticiperen op vragen van ouders of verandering in de situatie. Ouders ontvangen na afronding van het coaching traject een evaluatieformulier.

Interventies van de babyconsulent

Babymassage

Babymassage is een lichaamsgerichte interventie waarbij je met rustige, vloeiende bewegingen aanraakt in een ritme die bij de baby past. Elke pasgeboren baby heeft een natuurlijk verlangen naar lichaamscontact, het is een eerste levensbehoefte. Uit diverse onderzoeken blijkt babymassage de groei en ontwikkeling ten goede te komen. Daarnaast heeft masseren heeft een gunstige uitwerking op diverse fysiologische processen. Tot slot komt het de hechting tussen ouder en kind ten goede.

Complementaire Zorg

Complementaire zorg betekent letterlijk “aanvullende” zorg. Het beoogt niet de reguliere zorg te vervangen, maar een aanvulling daarop te vormen.

Het gaat om het toepassen van natuurlijke therapieën om het zelfhelend vermogen van de patiënt te ondersteunen, stimuleren of activeren en waarbij de zorg betrekking heeft op de mentale, emotionele, lichamelijke, spirituele en sociale behoeften. Daarnaast speelt ook de kwaliteit van de aanwezigheid en aandacht van de zorgverlener voor de ouders een belangrijke rol in alle toegepaste interventies.

Beeld coaching

Beelden worden lang herinnerd, kunnen verbinden, verdiepen en creativiteit stimuleren. Daarom is het coachen met beelden een krachtig coaching instrument.

Er worden opnames gemaakt van ouder en kind. Met behulp van deze beelden is het mogelijk om lichaamstaal en interactie op microniveau te analyseren en er van te leren.

Dunstan Babytaal

Pasgeboren baby's maken verschillende klanken tijdens het huilen die gebaseerd zijn op basisreflexen. Dit is een universele taal van alle baby's, ongeacht het land waar zijn ouders vandaan komen. Het gaat om vijf geluiden die het mogelijk maken om honger, een boertje, vermoeidheid, tactiel ongemak en buikkrampjes te signaleren. Het -in een vroeg stadium- herkennen van de behoeften van een baby maakt ouders in de basis sensitiever.

Coaching m.b.t. vroege hechting

Een goede gezondheid en emotioneel welbevinden, begint bij de basis van het leven. Al tijdens (pre)conceptie, de tijd in de baarmoeder en de geboorte zelf wordt een blauwdruk aan ervaringen en patronen gevormd die van invloed is op de rest van ons leven. Factoren zoals veel stress bij de zwangere, een heftige geboorte en medisch ingrijpen zijn hierbij van grote invloed. Vroege ervaringen bepalen uitkomsten van gedrag, gezondheid, hechtingspatronen en overlevingsstrategieën. Diep verankerd in ons brein- en lichaamsgeheugen. Wanneer we weten hoe ze gevormd worden, en hoe we deze sporen kunnen herkennen, kunnen we al vroeg de juiste zorg en aandacht geven. Daar ligt de basis voor een gezond basisvertrouwen. Psycho-educatie, begeleiding, ondersteuning en specialistische doorverwijzing zijn hierbij belangrijke tools voor de Babyconsulent. Deze ondersteuning en preventie zijn belangrijk voor een optimale hechting en ontwikkeling van het kind. De meest effectieve zorg is vroege zorg.

De babyconsulent in de verschillende rollen gebaseerd op CANMEDS model

De babyconsulent in de beroepsrol als zorgverlener

- Via klinisch redeneren verpleegkundige zorg vaststellen, indiceren en verlenen zoals hierboven beschreven in de methodische zorgverlening van de babyconsulent.
- Versterken van de zelfredzaamheid van het gezin, gericht op gezamenlijke besluitvorming van de ouders al dan niet met hulp van de naaste omgeving

De babyconsulent in de beroepsrol als communicator

- Persoonsgericht en professioneel communiceren met ouders en hun naaste omgeving

De babyconsulent in de beroepsrol als samenwerkingspartner

- Vertrouwensrelatie aangaan en samenwerken met ouders, vanuit gezamenlijke besluitvorming al dan niet met hulp van de naaste omgeving.
- Via interprofessioneel samenwerken, bijdragen aan een gezamenlijke en gecoördineerde benadering van gezondheids- en functioneringsproblemen van de baby.
- Samenwerken met andere beroepsbeoefenaren of instanties ter bevordering van kwaliteit en continuïteit van zorg voor het gezin. Denk daarbij aan huisartsen, consultatiebureaus, kinderartsen, kinderfysiotherapeuten, verloskundigen, gynaecologen, lactatiekundigen, osteopaten en logopedisten

De babyconsulent in de beroepsrol als EBP (Evidence Based Practice) professional

- Onderzoekende houding waarbij reflectie en EBP worden toegepast
- Kennis actief zoeken en delen, eventueel participeren in praktijk-onderzoek, ter bevordering van eigen deskundigheid en die van collega babyconsulenten
- Methodisch reflecteren op eigen handelen, met aandacht voor inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van het beroep als babyconsulent
- Ethische problemen herkennen, standpunt van de baby verhelderen naar ouders en het (verpleegkundig) handelen kunnen beargumenteren.

De babyconsulent in de beroepsrol als gezondheidsbevorderaar

- Organiseren en toepassen van preventie, mede gericht op bevorderen gezondheid en zelfmanagement van ouders.

De babyconsulent in de beroepsrol als organisator

- Tonen van verpleegkundig leiderschap binnen samenwerking met het gezin, de verschillende belangen wegen en het belang van het gezin voorop stellen.
- Plannen en coördineren van de zorg rondom de baby en zijn ouders
- Verantwoordelijkheid nemen voor eigen veiligheid, maar ook de veiligheid binnen het gezin en in het bijzonder de veiligheid voor de baby

De babyconsulent in de beroepsrol als professional en kwaliteitsbevorderaar

- Monitoren, meten en screenen van de kwaliteit van de zorgverlening binnen de instelling van een intramurale babyconsulent of binnen haar eigen onderneming van de babyconsulent.
- Bijdragen aan het kwaliteitssysteem van Babyconsulenten in Nederland en het lokaal toepasbaar maken van standaarden, richtlijnen en protocollen.
- Bijdragen aan een positieve beeldvorming in de interprofessionele gezondheidszorg en in de maatschappij en de ontwikkeling van de babyconsulent.

Beroepsvereniging

De Vereniging van Verpleegkundig Babyconsulenten Nederland (VVBCN) heeft zich tot taak gesteld de babyconsulenten van Nederland te verenigen en verbinden, en zorg te dragen voor de kwaliteit die geleverd wordt door de aangesloten babyconsulenten.

- VVBCN biedt een opleiding op maat voor aankomende babyconsulenten
- VVBCN organiseert intervisiedagen voor aangesloten leden, tenminste 2 keer per jaar (waarvan minimaal één keer een verplichtend karakter)
- VVBCN biedt deskundigheidsbevordering en intervisie middels een besloten Facebookgroep

Verwijscriteria en interventies

Hieronder worden veel voorkomende problemen beschreven en de daarbij gebruikte interventies. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt in verschillende leeftijdscategorieën en problemen. Een babyconsulent levert maatwerk. Er kunnen verschillende interventies ingezet worden. De babyconsulent heeft voldoende werkervaring om samen met ouders een passende interventies te kiezen.

Veelvoorkomende problemen	Interventies babyconsulent
Baby met in- en doorslaapproblemen, jonger dan 12 weken	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting over een normaal slaap & voedingspatroon - Maatwerk bieden op het gebied van regelmaat, voorspelbaarheid en prikkelverwerking - Gebruik van inbakerdoeken en voorlichting over uitbakeren - Dunstan Babytaal - Toepassen babymassage & huid-huidcontact - Beeldcoaching - Voorlichting gebruik van draagsysteem of draagdoek
Baby met in- en doorslaapproblemen tussen de 3-7 maanden oud	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting op maat over slaappleatsen, slaapcondities, slaapverdeling - Maatwerk bieden op het gebied van regelmaat, voorspelbaarheid en prikkelverwerking - Voorlichting over een normaal slaap & voedingspatroon - Toepassen babymassage & huid-huidcontact - Beeldcoaching
Baby met in- en doorslaapproblemen vanaf 7 maanden oud	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting op maat over slaappleatsen, slaapcondities, slaapverdeling - Voorlichting over een normaal slaap & voedingspatroon - Controle voedingstoestand, groei en energiegebruik van het kind in de explorerende ontwikkelingsfase - Toepassen babymassage - Beeldcoaching
Baby die veel huilt, jonger dan 12 weken	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting over normaal en afwijkend huilgedrag - Nagaan of er een medische oorzaak het huilen is uitgesloten - Maatwerk bieden op het gebied van regelmaat, voorspelbaarheid en prikkelreductie - Informatie betreft koemelkallergie en reflux - Dunstan Babytaal en eventueel de KARP methode - Toepassen babymassage & huid-huidcontact - Beeldcoaching - Voorlichting gebruik van draagsysteem of draagdoek
Baby die veel huilt, ouder dan 12 weken	<ul style="list-style-type: none"> - Maatwerk bieden op het gebied van regelmaat, voorspelbaarheid en prikkelverwerking - Nagaan of een medische oorzaak voor het huilen is uitgesloten - Toepassen babymassage & huid-huidcontact - Beeldcoaching - Voorlichting gebruik van draagsysteem of draagdoek
Baby's met problemen bij de overgang van vloeibaar naar vast voedsel of flesdrinken	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting over normaal en afwijkend voedingsgedrag - Medische oorzaak laten uitsluiten/pre-logopedist inschakelen - Voorlichting over houding en materiaalgebruik rondom eetmomenten - Maatwerk bieden tijdens een eetmoment en/of gebruik maken van beeldcoaching
Baby's met langdurige voedsel problemen	<ul style="list-style-type: none"> - Medische oorzaak laten uitsluiten/pre-logopedist inschakelen - Voorlichting over houding en materiaalgebruik rondom eetmomenten - Maatwerk bieden tijdens een eetmoment en/of gebruik maken van beeldcoaching

Stroomdiagram verwijzing naar DeBabyconsulent®

*Bij verdenking onderliggende medische problematiek dan direct doorverwijzing van eerste naar tweede lijn.

**Indien een medische oorzaak is uitgesloten

Verwijzingsformulier voor de professional naar DeBabyconsulent®

Naam Ouder(s)	
Adres	
Postcode	
Telefoon	
Verzekering	
Verz.nr.	

Aan:.....(naam Babyconsulent naar wie verwezen wordt)

Gegevens baby

Naam Baby	
Geboortedatum	
Zwangerschapsduur	
Geboortegewicht	
BSN nummer	
Laatste gewicht + datum	
Verloop kraamtijd	
Problemen/zorgen baby	
Sinds wanneer bovenstaande?	

Reden verwijzing (vink een of meerdere aan)

☐ Veel huilen	☐ Makkelijk spugen na voeding
☐ Problemen/weinig slapen baby	☐ Reflux
☐ Problemen voeding baby, krampen	☐ Koemelkallergie
☐ Onrustige en ontroostbare baby	☐

Toelichting/bijzonderheden:.....

Verwezen door:	Telefoonnummer:
Functie:	E-mail:
Datum:	Handtekening:

Praktijk en adresgegevens
van de aangesloten
babyconsulent

Logo van de aangesloten
babyconsulent

T.a.v.
Huisarts, Consultatiebureau
Contactgegevens van de praktijk/instelling

Datum, Woonplaats

Betreft: Naam, geboortedatum kind, BSN nummer

Geachte Heer, Mevrouw,

Met deze overdracht stel ik u op de hoogte van mijn betrokkenheid bij [naam baby], zoon of dochter van [naam papa] en [naam mama], geboren op [datum]

De hulpvraag van ouders betrof het volgende:

Voorgeschiedenis:

Observaties en bevindingen op basis van de anamnese en tijdens het huisbezoek:

Korte samenvatting van de toegepaste interventies/ plan van aanpak:

Resultaten:

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien er nog vragen zijn dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

Voornaam & Achternaam Babyconsulent
Contactgegevens van de praktijk

CC: ouders